

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з проходженням військової служби

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 7, ст. 34 із наступними змінами) доповнити статтею 8¹ такого змісту:

"Стаття 8¹. Право на промисловий зразок, створений під час проходження військової служби

1. Майнові права інтелектуальної власності на незареєстрований промисловий зразок та право на реєстрацію промислового зразка, створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, належать державі в особі органу, визначеного частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", якщо інше не передбачено законом.

Промисловий зразок вважається створеним у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, якщо він створений військовослужбовцем:

у зв'язку з виконанням службових обов'язків, визначених відповідно до статутів Збройних Сил України та інших законів України;

з використанням службової інформації, досвіду, отриманого під час проходження військової служби, озброєння, військової та спеціальної техніки або іншого військового майна.

2. Автор промислового зразка, створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, повідомляє про створений промисловий зразок у порядку, визначеному Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України.

3. Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", протягом чотирьох місяців від дати отримання повідомлення про створений промисловий зразок приймає рішення щодо необхідності подання до НОІВ заявки на державну реєстрацію промислового зразка та письмово повідомляє автора промислового зразка про прийняте рішення протягом десяти робочих днів від дати його прийняття.

У разі прийняття рішення про необхідність подання до НОІВ заявки на державну реєстрацію промислового зразка така заявка подається протягом чотирьох місяців від дати отримання повідомлення про створений промисловий зразок. Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", додатково протягом десяти робочих днів від дати подання заявки письмово повідомляє автора промислового зразка про подання заявки із зазначенням дати її подання.

3 метою забезпечення національної безпеки України за заявою органу, визначеного частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", у заявці на державну реєстрацію промислового зразка можуть не зазначатися відомості про автора.

4. У разі реєстрації промислового зразка, створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, за відповідним органом автор промислового зразка має право на одержання винагороди у порядку та розмірі, визначених Кабінетом Міністрів України.

5. Якщо орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", не виконає зазначених у частині третій цієї статті вимог у встановлений строк, право на реєстрацію промислового зразка переходить до автора промислового зразка або до його правонаступника. У такому разі за відповідним органом зберігається переважне право на придбання ліцензії. Порядок реалізації переважного права відповідно до цієї статті встановлюється Кабінетом Міністрів України".

2. У Законі України "Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 8, ст. 28 із наступними змінами):

1) у пункті 1 та абзаці першому пункту 2 статті 7 слова "службових обов'язків" замінити словами "трудового договору (контракту)";

2) доповнити статтею 7¹ такого змісту:

"Стаття 7¹. Право на компонування, створене у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби

1. Право на реєстрацію компонування, створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, та усі права, що випливають з відповідної реєстрації, належать державі в особі органу, визначеного частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", якщо інше не передбачено законом.

Компонування вважається створеним у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, якщо воно створене військовослужбовцем:

у зв'язку з виконанням службових обов'язків, визначених відповідно до статутів Збройних Сил України та інших законів України;

з використанням службової інформації, досвіду, отриманого під час проходження військової служби, озброєння, військової та спеціальної техніки або іншого військового майна.

2. Автор компонування, створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, подає повідомлення про створене компонування у порядку, визначеному Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України.

3. Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", протягом чотирьох місяців від дати отримання повідомлення про створене компонування приймає рішення про необхідність подання до НОІВ заявки на державну реєстрацію компонування або про збереження компонування як інформації з обмеженим доступом.

Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", повідомляє автора компонування про прийняте рішення протягом десяти робочих днів від дати його прийняття.

У разі прийняття рішення про необхідність подання до НОІВ заявки на державну реєстрацію компонування така заявка подається протягом чотирьох місяців від дати отримання повідомлення про створене компонування. Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", додатково протягом десяти робочих днів від дати подання заявки письмово повідомляє автора компонування про подання заявки із зазначенням дати її подання.

З метою забезпечення національної безпеки України за заявою органу, визначеного частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", в заявці на державну реєстрацію компонування можуть не зазначатися відомості про автора.

4. У разі реєстрації компонування, створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, за відповідним органом або прийняття таким органом рішення про збереження компонування як інформації з обмеженим доступом автор компонування має право на одержання винагороди у порядку та розмірі, визначених Кабінетом Міністрів України.

5. Якщо орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", не виконає зазначених у частині третій цієї статті вимог у встановлений строк, право на реєстрацію компонування переходить до автора компонування або до його правонаступника. У такому разі за відповідним органом зберігається переважне право на придбання ліцензії. Порядок реалізації переважного права відповідно до цієї статті встановлюється Кабінетом Міністрів України".

3. У Статуті внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженіму Законом України "Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22–23, ст. 194 із наступними змінами):

1) доповнити статтею 16¹ такого змісту:

"16¹. Відповідно до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) та/або наказу, розпорядження командира (начальника) на військовослужбовця можуть бути покладені службові обов'язки щодо здійснення інтелектуальної, творчої, зокрема наукової, науково-технічної, інноваційної, винахідницької або раціоналізаторської, діяльності, результатом здійснення якої можуть бути об'єкти авторського і суміжних прав, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, компонування напівпровідникових виробів, інші об'єкти права інтелектуальної власності.

Військовослужбовець, який у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби створив об'єкт права інтелектуальної власності, подає письмове повідомлення командирі військової частини (начальнику установи, організації) про такий об'єкт права інтелектуальної власності з наданням опису створеного об'єкта, що розкриває суть створеного об'єкта достатньо ясно і повно, зазначає всіх винахідників (авторів), які спільно створили такий об'єкт, та завдання, у межах якого створено об'єкт.

Подання військовослужбовцем повідомлення про об'єкт права інтелектуальної власності, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, може також здійснюватися на веб-платформі або через електронну комунікаційну чи інформаційно-комунікаційну систему Міністерства оборони України.

Датою отримання Міністерством оборони України повідомлення про створений об'єкт права інтелектуальної власності вважається дата подання військовослужбовцем відповідного письмового повідомлення командирі військової частини (начальнику установи, організації) з дотриманням вимог, передбачених цією статтею, або дата подання військовослужбовцем

повідомлення безпосередньо на веб-платформі або через електронну комунікаційну чи інформаційно-комунікаційну систему Міністерства оборони України.

Порядок подання та розгляду повідомлень про об'єкти права інтелектуальної власності, створені у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, визначається Міністерством оборони України";

2) статтю 67 доповнити абзацом тридцять шостим такого змісту:

"організовувати здійснення інноваційної, винахідницької або раціоналізаторської діяльності, що має на меті підвищення бойової та мобілізаційної готовності, забезпечення успішного виконання бригадою (полком, кораблем 1 і 2 рангу, окремим батальйоном) бойових завдань";

3) абзац сьомий статті 114 викласти в такій редакції:

"проводити спортивно-масову роботу в роті".

4. У Законі України "Про правовий режим майна у Збройних Силах України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 48, ст. 407 із наступними змінами):

1) частину першу статті 1 викласти в такій редакції:

"Військове майно – це державне майно, передане військовим частинам, органам військового управління, підрозділам, закладам, установам та організаціям Збройних Сил України (далі – військові частини). До військового майна належать будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку, а також акції, частки у статутному капіталі юридичних осіб (далі – корпоративні права), майнові права інтелектуальної власності тощо";

2) статтю 2 після частини третьої доповнити чотирма новими частинами такого змісту:

"Міністерство оборони України та інші органи, які здійснюють управління військовим майном, здійснюють майнові права інтелектуальної власності, у тому числі видають ліцензії (дозволи) на використання об'єктів права інтелектуальної власності фізичними та/або юридичними особами, самостійно та/або через структурний підрозділ, військову частину, орган військового управління, заклад, установу, організацію, суб'єкта господарювання, що належить до сфери їх управління та уповноважений на укладення правочинів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності (далі – уповноважений орган).

Міністерство оборони України, інші органи, які здійснюють управління військовим майном, та/або їх уповноважені органи видають ліцензії (дозволи) на використання об'єктів права інтелектуальної власності на платній або безоплатній основі. Такі ліцензії (дозволи) можуть бути виключними, одиничними та невиключними, а також видаватися на умовах публічних ліцензій, за умови дотримання вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

Порядок видачі ліцензій (дозволів) на використання об'єктів права інтелектуальної власності, що належать державі в особі Міністерства оборони України та інших органів, які здійснюють управління військовим майном, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Міністерство оборони України та інші органи, які здійснюють управління військовим майном, мають право вносити майнові права інтелектуальної власності до статутного капіталу господарських товариств, учасниками (засновниками) яких вони є".

У зв'язку з цим частини четверту і п'яту вважати відповідно частинами восьмою і дев'ятою;

3) доповнити статтею 3¹ такого змісту:

"Стаття 3¹. Особливості правового режиму військового майна в частині майнових прав інтелектуальної власності

Військові частини наділяються майновими правами інтелектуальної власності для виконання поставлених завдань та/або здійснення господарської діяльності, дозволеної законом, в обсязі та порядку, визначених Міністерством оборони України, іншими органами, які здійснюють управління військовим майном.

До майнових прав інтелектуальної власності, на які поширюється правовий режим військового майна, не застосовуються право узурфрукта державного майна та положення статті 6¹ цього Закону";

4) статтю 8 доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

"2¹. Дія ліцензій (дозволів) на використання об'єктів права інтелектуальної власності, що видані Міністерством оборони України, іншими органами, які здійснюють управління військовим майном, або їх уповноваженими органами до набрання чинності порядком видачі ліцензій (дозволів) на використання об'єктів права інтелектуальної власності, що затверджується Кабінетом Міністрів України відповідно до частини шостої статті 2 цього Закону, і які є чинними на день набрання чинності зазначеним порядком, продовжується до закінчення строку, на який їх видано, але не більше одного року".

5. У Законі України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 37, ст. 307 із наступними змінами):

1) у статті 1:

абзац восьмий викласти в такій редакції:

"у зв'язку з виконанням доручення роботодавця та/або обов'язків, зафіксованих у трудовому договорі (контракті), посадовій інструкції, функціональних обов'язках працівника, що передбачають виконання робіт, які можуть привести до створення винаходу (корисної моделі), за умови що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше";

абзац десятий виключити;

2) доповнити статтею 9¹ такого змісту:

"Стаття 9¹. Право на винахід (корисну модель), створений під час проходження військової служби

1. Право на реєстрацію винаходу (корисної моделі), створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, належить державі в особі органу, визначеного частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", якщо інше не передбачено законом.

Винахід (корисна модель) вважається створеним у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, якщо він створений військовослужбовцем:

у зв'язку з виконанням службових обов'язків, визначених відповідно до статутів Збройних Сил України та інших законів України;

з використанням службової інформації, досвіду, отриманого під час проходження військової служби, озброєння, військової та спеціальної техніки або іншого військового майна.

2. Винахідник, який створив винахід (корисну модель) у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, подає повідомлення про створений винахід (корисну модель) у порядку, визначеному Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України.

3. Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", протягом чотирьох місяців від дати отримання повідомлення про створений винахід (корисну модель) приймає рішення про необхідність подання до НОІВ заявки на державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) або про збереження винаходу (корисної моделі) як інформації з обмеженим доступом.

Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", письмово повідомляє винахідника про прийняте рішення протягом десяти робочих днів від дати його прийняття.

У разі прийняття рішення про необхідність подання до НОІВ заявки на державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) така заявка подається протягом чотирьох місяців від дати отримання повідомлення про створений винахід (корисну модель). Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", додатково протягом десяти робочих днів від дати подання заявки повідомляє винахідника про подання заявки із зазначенням дати її подання.

З метою забезпечення національної безпеки України за заявою органу, визначеного частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", в заявці на державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) можуть не зазначатися відомості про винахідника.

4. У разі реєстрації винаходу (корисної моделі), створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, за відповідним органом або прийняття ним рішення про збереження такого винаходу (корисної моделі) як інформації з обмеженим доступом винахідник має право на одержання винагороди у порядку та розмірі, визначених Кабінетом Міністрів України.

5. Якщо орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", не виконає зазначених у частині третій цієї статті вимог у встановлений строк, право на реєстрацію винаходу (корисної моделі) переходить до винахідника або до його правонаступника. У такому разі за відповідним органом зберігається переважне право на придбання ліцензії. Порядок реалізації переважного права відповідно до цієї статті встановлюється Кабінетом Міністрів України".

6. Закон України "Про військовий обов'язок і військову службу" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 38, ст. 324 із наступними змінами) доповнити главою X¹ такого змісту:

"ГЛАВА X¹. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА, ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ВІЙСЬКОВІЙ СЛУЖБІ

Стаття 43¹. Службові обов'язки щодо здійснення інтелектуальної,
творчої діяльності

1. На військовослужбовця відповідно до статутів Збройних Сил України та інших законів України може бути покладено обов'язок щодо здійснення інтелектуальної, творчої, зокрема наукової, науково-технічної, інноваційної, винахідницької або раціоналізаторської, діяльності.

Стаття 43². Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, належать військовослужбовцю, який створив зазначений об'єкт.

2. Якщо інше не передбачено законом, майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, належать державі в особі:

Міністерства оборони України – в частині об'єктів права інтелектуальної власності, створених військовослужбовцями Збройних Сил України та Державної спеціальної служби транспорту;

головного органу військового управління Національної гвардії України – в частині об'єктів права інтелектуальної власності, створених військовослужбовцями Національної гвардії України;

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, – в частині об'єктів права інтелектуальної власності, створених військовослужбовцями Державної прикордонної служби України;

центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах організації спеціального зв'язку, захисту інформації, – в частині об'єктів права інтелектуальної власності, створених військовослужбовцями Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України;

Служби безпеки України – в частині об'єктів права інтелектуальної власності, створених військовослужбовцями Служби безпеки України;

Управління державної охорони України – в частині об'єктів права інтелектуальної власності, створених військовослужбовцями Управління державної охорони України;

відповідних розвідувальних органів України – в частині об'єктів права інтелектуальної власності, створених військовослужбовцями Служби зовнішньої розвідки України, розвідувального органу Міністерства оборони України та розвідувального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону.

3. Військовослужбовець, який створив об'єкт права інтелектуальної власності у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, має право на справедливу винагороду у порядку та розмірі, визначених Кабінетом Міністрів України.

4. Особливості здійснення майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, можуть бути встановлені законом.

5. Дія положень цієї статті не поширюється на об'єкти права інтелектуальної власності, створені поза виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби в результаті здійснення наукової, технічної та художньої творчості, свобода якої гарантується відповідно до абзацу третього пункту 1 статті 8 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

7. Статтю 2 Закону України "Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 47, ст. 644) доповнити частиною другою такого змісту:

"2. Дія цього Закону не поширюється на трансфер технологій та здійснення майнових прав інтелектуальної власності суб'єктами, що входять до складу сектору безпеки і оборони".

8. Абзац шостий пункту 5² розділу 9 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про державну допомогу суб'єктам господарювання" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 34, ст. 1173; із змінами, внесеними законами України від 15 березня 2022 року № 2134–ІХ та від 1 квітня 2022 року № 2175–ІХ) виключити.

9. У Законі України "Про авторське право і суміжні права" (Відомості Верховної Ради України, 2023 р., № 57, ст. 166 із наступними змінами):

1) доповнити статтею 14¹ такого змісту:

"Стаття 14¹. Авторське право на твір, створений під час проходження військової служби

1. Особисті немайнові авторські права на твір, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, належать військовослужбовцю, творчою працею якого створено такий твір.

З метою забезпечення національної безпеки України за заявою органу, визначеного частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", в заяві на державну реєстрацію авторського права на твір можуть не зазначатися відомості про автора.

2. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, переходять державі в особі органу, визначеного частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", з моменту створення твору у повному складі, якщо інше не передбачено законом.

3. Військовослужбовець, який створив твір у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, має право на одержання грошової винагороди у порядку та розмірі, визначених Кабінетом Міністрів України.

Якщо посадова інструкція (функціональні обов'язки) військовослужбовця прямо передбачає (передбачають) створення творів певних видів, авторська винагорода за створення і використання таких творів, а також за перехід прав на них може бути включена до грошового забезпечення, виплата якого здійснюється відповідно до статті 9 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

4. Орган, визначений частиною другою статті 43² Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", має право доручити іншій особі завершити незавершений твір, передбачений цією статтею, вносити зміни у такий завершений твір, супроводжувати його ілюстраціями, передмовами, післямовами";

2) статтю 36 доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Майнові права на виконання, фонограму, відеогру, що здійснені (вироблені) у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, виникають і здійснюються на умовах і в порядку, визначених статтею 14¹ цього Закону".

У зв'язку з цим частини сьому і восьму вважати відповідно частинами восьмою і дев'ятою.

10. Абзац третій частини першої статті 2 Закону України "Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб" від 9 січня 2025 року № 4196-ІХ доповнити словами "крім випадків, передбачених законом".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня опублікування цього Закону:

1) забезпечити приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону;

3) забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
21 серпня 2025 року
№ 4585-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ